

Svar på internremiss angående: Linnéuniversitetets Mål 2026-2030

Övergripande synpunkter på förslaget

Efter att ha tagit del av Remiss Mål 2026-2030 är Saco-S-föreningens uppfattning att förslaget ger en möjlig ökad tydlighet till lärosätets övergripande mål om undervisning och forskning i och med att antalet mål har reducerats från fem till tre. Vad gäller uppdraget om samverkan uppfattar vi dock inte att detta är lika explicit uttryckt jämfört med tidigare målformulering, utan behöver skrivas fram ytterligare eller möjligen bli ett eget mål. Beträffande förslagets tredje mål om kultur och medarbetarskap ser vi det som rimligt att de två sista målen i Mål 2025 skrivs samman till ett.

Saco-S menar att förslaget innehåller formuleringar som är av visionär karaktär snarare än konkreta mål och därför hellre borde ha utgjort en del av lärosätets vision (Vision 2030). Vi anser att formuleringarna av flera av målen ger svag vägledning inför konkreta beslut och prioriteringar och gör dem svåra att utvärdera. Saco-S efterfrågar en högre grad av konkretisering av målen.

Även om det under varje mål finns ett antal delmål är det svårt att se hur dessa sammantaget fångar innehållet i respektive mål. Enligt Saco-S bör texten vara mer handlingsorienterad. Hur ska målen uppnås? Vilka åtgärder krävs? Vem har det övergripande ansvaret? Hur ska måluuppfyllelse mätas och analyseras?

Dessutom menar vi att delar av målen ligger långt ifrån den verksamhet som de facto bedrivs på lärosätet och våra medlemmars reella arbetsvillkor. De planerade ekonomiska besparingarna på såväl den akademiska sidan som inom verksamhetsstödet, i kombination med redan osäkra anställningsvillkor och hög arbetsbelastning för stora delar av lärosätets personal, undergräver sannolikt förutsättningarna att vara ett "attraktivt lärosäte och en attraktiv arbetsplats". I det ansträngda ekonomiska läget menar vi som facklig organisation att transparens, information och kommunikation med medarbetare och mellan olika nivåer i organisationen är centralt. Slutligen ser vi det som olyckligt att det livslånga lärandet, vilket lyfts fram såväl i Vision 2030 som i Mål 2025 inte längre nämns i Mål 2026-2030.

Synpunkter på specifika formuleringar i förslaget

Förutom ovanstående mer övergripande synpunkter, återfinns nedan några synpunkter i anslutning till vart och ett av de tre mål som återfinns i förslaget till internremiss.

Inledning

Saco-S-föreningen noterar att förslaget i jämförelse med nu gällande mål tonar ner lärosätets ambitioner att spela en roll i främjandet av en hållbar samhällsutveckling.

Inledningen framhåller att hållbarhet, lika villkor och ansvarsfull internationalisering är centrala perspektiv som ska genomsyra allt arbete. Saco-S ställer sig frågande till 1) att dessa områden som berör helt olika utmaningar och problem klumpas ihop och 2) att de inte återspeglas i de konkreta målen. Förutom i inledningen nämns lika villkor en gång under Mål 3, men inte alls under forskning och utbildning där relevansen borde vara tydligast.

Saco-S ser även en risk i att centrala samhällsutmaningar tonas ner och menar att lärosätets genomslagskraft kan minska då antalet utbildningar, i linje med utbildningsstrategin, ska bli färre och i högre grad förläggas till campus.

Möjligen riskerar måldokumentet att bli otydligt genom användandet av termerna "målområden", "mål" och "delmål". Hur förhåller sig dessa termer till varandra och är det nödvändigt att termen "målområden" används?

Mål 1: Utbildning

Saco-S noterar att förslaget, till skillnad från nu gällande mål, inte betonar behovet av att studenterna ska utveckla kritiskt tänkande, vilket är märkligt då denna förmåga rimligtvis blir central när den här generationen studenter kommer ut i arbetslivet. Vidare har målsättningarna om tillgängliga utbildningar och att studenterna ska ges goda förutsättningar oavsett utgångspunkt tagits bort. Detta väcker frågor om hur lärosätet planerar arbeta med lika villkor och breddad rekrytering. Vidare lägger målformuleringen vikt vid forskningsanknytning men denna aspekt saknas helt i delmålen och därmed saknas också strategi och möjlighet att utvärdera denna del av målet. Saco-S menar att ett delmål om forskningsanknytning bör ingå.

Delmål 1: "erbjuda ett till innehåll och form väl avvägt utbildningsutbud"

Kommentar: Hur definieras "väl avvägt", i förhållande till vad (kompetenser, samhällsrelevans, resurser, efterfrågan)? och hur kan det följas upp? I målen för 2021-2025 talades det i termer av att utbildningsinnehållet ska utveckla "kritiskt tänkande och förmågor att bidra till ett hållbart samhälle". Det talades också om att utbildningen ska utmana och respektera studenterna i deras utveckling. Saco-S anser att det är problematiskt att dessa dimensioner har tagits bort. Kritiskt tänkande är och bör ju vara en central del av all akademisk verksamhet.

Delmål 3: "öka lärarledd undervisningstid"

Kommentar: Saco-S noterar att det idag är stora skillnader mellan olika ämnen och program. Målet berör inte huruvida lärare ska få fler timmar för undervisning och vad som bör vara en lägstanivå. Om målet ska bli vägledande borde det specificeras kvantitativt hur mycket andelen lärarledd undervisningstid ska öka. Saco-S vill dock betona att delmålet går på tvärs med den övergripande utvecklingen vid lärosätet: ett minskat undervisningsuppdrag och ökad arbetsbelastning för lärare.

Delmål 4: "öka kvarvaro i kurser och program"

Kommentar: Förutsättningar för att öka kvarvaron hänger sannolikt till viss del samman med föregående delmål, andelen lärarledd undervisningstid och kan med anledning av förestående besparingar bli svårt att uppnå.

Delmål 6: "öka andelen studenter som etablerar sig på arbetsmarknaden senast två år efter avlagd examen"

Kommentar: Delmålet är enbart delvis relaterat till utbildning då det inte anger huruvida etableringen sker inom ett yrke med yrke med anknytning till utbildningen. Hänger delmålet samman med en avsikt att öka andelen professionsinriktade programutbildningar? En etablering på arbetsmarknaden är även delvis avhängig utvecklingen av de ekonomiska konjunkturerna.

Mål 2: Forskning

Inledningstexten anger att forskning "ska bedrivas i kompletta miljöer". Saco-S noterar att detta i praktiken utesluter miljöer utan utbildning så som LNUC, kunskapsmiljöerna och andra centrumbildningar och ställer sig frågande till hur detta mål ska tolkas.

Slutet av det övergripande målet anger att forskning "bör vara en lika omfattande del av den akademiska verksamheten som undervisning". Avser detta mål att lika mycket arbetstid eller lika stora ekonomiska resurser ska tillägnas forskning och utbildning. Saco-S menar att målet är otydligt och sannolikt mycket svårt att uppnå för lärosätet.

Delmål 1: "stärka universitetets position i det globala vetenskapssamhället – ett internationellt universitet i Småland – genom ökande andel internationella forskningssamarbeten och strategiska partnerskap"

Kommentar: Saco-S vill uppmärksamma att det mot bakgrund av begränsade resurser finns en risk att strategiska partnerskap med krav på medfinansiering, leder till att annan forskning får ett minskat utrymme på bekostnad av den akademiska friheten.

Delmål 2: öka andelen extern forskningsfinansiering med målbilden att den ska utgöra 50 procent av det totala forskningsanslaget

Kommentar: Se synpunkter ovan.

Delmål 4: attrahera framgångsrika forskare med förmåga att erhålla resurser och leda forskningsmiljöer

Kommentar: Saco-S ställer sig kritisk till denna formulering, då "framgång" är ett oprecist, snarare än objektiva, begrepp som dessutom inte kan tillämpas på samma sätt över disciplingränserna. I detta mål ser Saco-S även avsaknaden av mål om jämställdhet och lika villkor som problematiskt och vill hänvisa till de diskussioner som förs inom överenskommelsen CoARA, vilka syftar till en inkluderande och kvalitativ utvärdering av forskning. Saco-S menar dessutom att delmålet bör inkludera målet att öka andelen kvinnliga professorer, vilket lärosätet (i strid med jämställdhetsplanen) ännu inte har lyckats med.

Mål 3: Kultur och medarbetarskap

Saco-S menar att övergripande att detta mål och tillhörande delmål är vagt formulerade.

Delmål 1: "stärka och främja ett aktivt, kollegialt och samarbetsinriktat medarbetarskap"

Kommentar: Saco-S vill understryka att aktivt och kollegialt samarbete kräver forum som vanligen saknas i en linjeorganisation (se Boberg, Johan (2022) "Lärosätenas interna organisation: Kollegialitet, demokrati och linjestyrning." *Statsvetenskaplig tidskrift* 124.1). Saco-S undrar är av uppfattningen att förutsättningarna för kollegiala arbetssätt behöver betonas och att kollegiala organ mer systematisk behöver lyftas fram i organisationen. Vi undrar därför hur dessa värden konkret ska främjas på lärosätet.

Delmål 2: "stärka sina campus som attraktiva och inspirerande miljöer som uppmuntrar till samarbete och interaktion"

Kommentar: Även samarbete och interaktion utanför campus bör inkluderas i detta sammanhang, eftersom en god och inspirerande miljö vid arbete och undervisning också bör erbjudas på andra sätt.

Delmål 3: "verka för ett hållbart arbetsliv och till Linnéuniversitetets attraktivitet som Arbetsgivare"

Kommentar: Saco-S skulle här vilja se ett förtydligande om hur lärosätet ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare, med tonvikt på aspekter relaterade till arbetsmiljö och arbetsbelastning.

Delmål 4: "vidareutveckla universitetets hållbarhetsarbete, såväl avseende ekologisk hållbarhet som jämställdhet och lika villkor"

Kommentar: Saco-S vill åter inskräpa den nedtonade plats som dessa värden ges i formuleringen av målen. Här i det enda delmålet där de nämns, saknas helt konkretisering och det blir därför omöjligt att utläsa såväl strategi som sätt att utvärdera måluppfyllelse. Hur och med hur mycket ska lärosätet minska sitt klimatavtryck? På vilka områden ska jämställdhet och lika villkor främjas och hur ska det ske? Frågan är extra påkallad eftersom inget sägs om saken i målen om utbildning och forskning.

Delmål 5: "utveckla gränsöverskridande och effektiva arbetssätt"

Kommentar: Detta delmål är otydligt. Vilka gränser ska överskridas? Handlar det om organisationen och hur går i så fall gränsöverskridandet ihop med befintlig linjeorganisation?

Delmål 6: "höja samtliga medarbetares kompetens avseende AI"

Kommentar: Saco-S menar att målet bör förtydligas med avseende på ett medvetet förhållningssätt. Dessutom är användningen av AI mycket energikrävande, varför ett ökat användande av AI inte är oproblemiskt ur hållbarhetssynpunkt.

Delmål 7: "öka studenters, medarbetares, alumners och externa intressenters kunskap om Linnéuniversitetet och vilja att bidra till dess verksamhet"

Kommentar: Det framgår inte vad det är för typ av kunskap som avses. Även för ledare och chefer är, enligt Saco-S mening, olika typer av kunskap centralt och de bör därför inkluderas i delmålet.

Delmål 8: "öka internationella utbyten och erfarenheter hos personalen samt utveckla ett aktivt värdskap och en välkomnande miljö"

Kommentar: Saco-S vill betona den potentiella målkonflikten mellan ekologisk hållbarhet och internationalisering. Här efterfrågar vi ett tillägg om hållbar internationalisering i linje med målsättningen om minskade klimatavtryck.

Förslag till NYTT delmål: "öka andelen tillsvidareanställningar"

Andelen medarbetare med osäkra och kortsiktiga anställningsförhållanden är högt inom såväl akademien i stort som vid Linnéuniversitetet. Att erbjuda bättre anställningsvillkor kan bidra till såväl tryggare anställningar som att underlätta kompetensförsörjningen vid lärosätet.

Avslutningsvis önskar Saco-S påtala att det måldokument på vilket synpunkter har lämnats ovan och som avses fastställas av universitetsstyrelsen på kommande styrelsesammanträde i juni månad, i betydande del är styrd av den utbildningsstrategi som rektor relativt nyligen har tagit beslut om. Saco-S ser processen som problematisk i det avseendet att beslut om utbildningsstrategi har föregått beslut om mål. Enligt Saco-S borde universitetsstyrelsen, som är "Linnéuniversitetets högsta beslutande organ", ha fattat ett beslut om lärosätets mål INNAN beslut om lärosätets utbildningsstrategi tagits av rektor (eller möjligen av universitetsstyrelsen själv).

Saco-S-föreningen vid Linnéuniversitet g/m

Sofie Tornhill

Stefan Lindkvist Gómez

Jan Andersson